

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1498

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Matematiikan ja tilastotieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Virtanen, Ulla			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tiedonkeruumenetelmän vaikutus kysely- ja haastattelututkimuksen aineistoon			
Oppiaine-Läroämne-Subject Tilastotiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-03-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 22+22
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Haastattelu- ja kyselytutkimuksien aineisto voidaan kerätä eri tavoin. Uusia tiedonkeruumenetelmiä on kehitetty, koska perinteiset menetelmät ovat kohdanneet ongelmia vastaajien tavoitettavuuden ja vastaushalukkuuden kanssa. Myös teknologian kehittyminen on edesauttanut uusien menetelmien syntyä. Tehtäessä päätelmiä aineistosta, otetaan harvemmin huomioon tiedonkeruumenetelmä. On myös yhä yleisempää yhdistää eri tiedonkeruumenetelmillä kerättyjä aineistoja ja tarkastella yhdistettyä aineistoa. Tässä herääkin kysymys: onko tiedonkeruumenetelmällä merkitystä tuloksiin ja ovatko siis eri tiedonkeruumenetelmillä kerätyt aineistot vertailukelpoisia?</p> <p>Tämän tutkimuksen tavoitteena on tutkia onko neljällä eri tiedonkeruumenetelmällä kerätyissä aineistoissa eroja. Eroja tarkastellaan kattavuuden ja mittauksen laadun eli tarkkuuden ja pätevyyden suhteen. Kysymykset olivat samat eri tiedonkeruumenetelmillä.</p> <p>Käytetyt tiedonkeruumenetelmät olivat: 1) informoitu kirjekysely, 2) lankapuhelinhaastattelu, 3) matkapuhelinhaastattelu ja 4) Internet-kysely. Kohdeperusjoukkona olivat 18-23 vuotiaat suomalaiset.</p> <p>Aineistojen mahdollisia eroavuuksia selvitettiin vertailemalla eri kyselyihin vastanneiden taustatekijöiden ja arvomaailmojen samankaltaisuutta sekä sijainti- että rakennemielessä eli havaitsemattomuus- ja havaintovirheiden perusteella. Mahdollisia sijaintieroja tarkasteltiin erotteluanalyysin avulla. Rakenne-eroja etsittiin faktorianalyysin ja transformaatioanalyysin avulla.</p> <p>Empiirisen tutkimuksen tuloksissa tuli selkeästi esille ilman otantakehikkoa suoritetun Internet-kyselyn alttius havaitsemattomuusvirheille. Toisaalta havaintovirheiden suhteen Internet-kysely oli vähintään yhtä hyvä kuin muutkin tiedonkeruumenetelmät. Tälle tulokselle löytyy tukea myös aikaisemmista tutkimuksista. On tosin otettava huomioon, että tässä tutkimuksessa mahdollisia teknologian aiheuttamia haittavaikutuksia tasoittaa kohderyhmän ikä - nuoret ovat keskimäärin tottuneempia tietokoneen käyttäjiä ja suurella osalla on mahdollisuus käyttää Internetiä. Havaintovirheitä tutkittaessa erosi sen sijaan matkapuhelinhaastattelu muista tiedonkeruumenetelmistä. Tähän saattaa olla syynä viestimen ja ehkä myös yksityisyyden vaikutus.</p> <p>Tärkeimmät lähteet:</p> <p>DE LEEUW, EDITH D. (1992): Data quality in mail, telephone, and face to face surveys. Amsterdam: TT-Publikaties.</p> <p>GROVES, ROBERT M. (1989): Survey errors and survey costs. New York: John Wiley & Sons.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords haastattelututkimus - menetelmät kyselytutkimus - menetelmät tiedonkeruumenetelmä vertailu - tiedonkeruumenetelmät virhelähteet - tutkimus - aineistot			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information liitteenä PowerPoint-esitys			